

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHUNG QUỐC HOA KỲ

Phòng Thông tin - Văn hóa

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO MỸ
CHƯƠNG TRÌNH NGHỊ SỰ CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI MỸ, 9/1999

HỘI NGHỊ CHUYÊN ĐỀ VỀ AN NINH ĐÔNG Á: THỨC ĐẨY NIỀM TIN TRONG KHU VỰC

John E. Lundin

Hội nghị chuyên đề hàng năm về An ninh Đông Á, một chương trình ngắn hạn dành cho các quan chức an ninh và quốc phòng của khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, tạo cho người tham dự cơ hội chia sẻ quan điểm về các vấn đề an ninh có tầm quan trọng đối với quốc gia của mình, đó là phát biểu của John E. Lundin, Cố vấn cao cấp của Hoa Kỳ cho chương trình này. Hội nghị chuyên đề ba tuần này do Tư lệnh Thái Bình Dương của Mỹ (USPACOM) và Bộ Ngoại giao Mỹ tài trợ khai mạc tại Hawaii sau đó chuyển tới hai hoặc ba quốc gia châu Á. Lundin, cố vấn ngoại giao công của UNPACOM nói: sáng kiến này nhằm "xác định những vấn đề đang nổi lên trong an ninh khu vực và những lĩnh vực hợp tác trong tương lai giữa các quốc gia của khu vực".

Vào một ngày yên bình ở Hawaii tháng 5/1999, 21 sĩ quan quân sự và chuyên gia an ninh từ 16 quốc gia châu Á - Thái Bình Dương và Mỹ gặp nhau tại Honolulu trên đảo Oahu, vẫn được gọi là "nơi gặp gỡ", để tham dự hội nghị chuyên đề về An ninh Đông Á. Chương trình hàng năm kéo dài ba tuần này do Tổng tư lệnh của Tư lệnh Thái Bình Dương Mỹ (USPACOM) và Bộ Ngoại giao Mỹ đồng tài trợ, khai mạc tại Hawaii sau đó họp tiếp tại hai hoặc ba quốc gia châu Á. Là một minh chứng tuyệt vời cho sự dính líu quân sự thời bình, hội nghị chuyên đề này là một trong rất nhiều cách USPACOM thực hiện vì mục tiêu giảm bớt khả năng xảy ra khủng hoảng và xung đột.

Ba tuần sau khi gặp gỡ lần đầu tiên tại Hawaii, 21 quan chức này lại cùng nhau lên boong tàu USS Blue Ridge thuộc Hạm đội 7 của Mỹ tại Yokosuka, Nhật Bản để chụp ảnh lưu niệm với những người chủ hải quân của họ. Họ đã có nhiều kỷ niệm chung với nhau khi cùng đi cả nhóm, cùng ăn uống, cùng tham dự các buổi báo cáo tình hình và thăm các cơ sở quân sự trong thời gian diễn ra chương trình. Nhưng điều quan trọng nhất là họ đã lắng nghe nhau và đặt cho nhau nhiều câu hỏi.

17 quốc gia tham dự gồm Trung Quốc, Hàn Quốc, Mông Cổ, Nhật Bản, Philipin, Singapo, Tonga, Papua New Guinea, Malaysia, Thái Lan, Lào Australia, New Zealand, Srilanka, ấn Độ, Bangladesh và Mỹ. Mỗi đại biểu đều đem đến hội thảo quan điểm của nước mình về vấn đề an ninh trong khu vực. Và khi rời hội nghị, tất cả đều mang theo không chỉ sự hiểu biết tốt hơn về hiện diện quân sự của Mỹ ở châu Á - Thái Bình Dương mà còn mang theo một khái niệm rộng hơn về vấn đề an ninh từ một góc độ toàn khu vực và một hiểu biết tốt hơn đối với những mối quan tâm về an ninh của các nước láng giềng của mình trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương.

Đầu hội thảo, tất cả các sĩ quan quân đội và các chuyên gia an ninh dân sự đều trình bày "báo cáo của nước mình", chia sẻ với hội nghị những mối quan tâm về an ninh của quốc gia mình. Sự thoải mái và lòng mến khách của Hawaii

là một môi trường tuyệt vời giúp những đại biểu tham dự giao tiếp với nhau và bắt đầu thảo luận một cách thẳng thắn và hào hứng. Trong thời gian diễn ra hội nghị, được nhóm họp lại tại Hàn Quốc và Nhật Bản sau khi khai mạc tại Hawaii, các đại biểu tham dự xem xét an ninh từ góc độ của Hàn Quốc, Nhật Bản và Mỹ cũng như theo quan điểm của các nước khác có đại diện tham dự. Họ khám phá mối quan hệ phụ thuộc lẫn nhau của các yếu tố kinh tế, chính trị, xã hội, môi trường và cả những mối đe dọa truyền thống và phi truyền thống. Họ lắng nghe quan điểm của Mỹ và các nước chủ nhà về sự hiện diện của Mỹ trong khu vực và chính mắt nhìn thấy lực lượng triển khai nhanh của Mỹ ở Thái Bình Dương.

Kết quả của hội nghị là, những người tham dự đã tạo dựng được một mối liên kết quan trọng trải khắp các hải đảo và lục địa châu Á của khu vực Thái Bình Dương: Họ trở thành một phần trong mạng lưới các nhà hoạch định chính sách an ninh, quen biết nhau và có thể tham khảo ý kiến nhau trong thời bình cũng như trong những thời điểm khủng hoảng. Tuy các đại biểu tham dự không nhất trí hoàn toàn với nhau trên mọi vấn đề khi kết thúc chương trình, nhưng họ đã khởi xướng được một cuộc đối thoại sẽ còn tiếp tục rất lâu sau khi họ đã về nước.

Hội nghị chuyên đề về An ninh Đông Á, thường được gọi tắt là SEAS, được tổ chức lần đầu năm 1986 với 17 đại biểu tham dự từ 9 nước, kể cả Mỹ. Trong suốt 14 năm qua, đã có 19 nước và 28 người tham dự vào cuộc hội thảo hàng năm. Tới nay, SEAS đã có tổng số 292 chuyên gia đến từ 24 quốc gia trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương từng tham gia hội nghị. Chương trình chuyên sâu ba tuần này được xây dựng cho các chuyên gia an ninh và quốc phòng trong khu vực Châu Á - Thái bình Dương, cả quân sự và dân sự, những người đang hoặc sẽ nắm giữ những vị trí quyết sách. Chương trình nghị sự được thực hiện ở là Mỹ, Hàn Quốc, Nhật Bản - và thường là một nước thứ tư nữa. Trước kia, nơi dừng chân thứ tư thường là Singapore. Chương trình này cho những người tham dự được đến thăm khu phi quân sự (DMZ) trên bán đảo Triều Tiên và tận mắt nhìn thấy lực lượng triển khai nhanh của Mỹ ở Hàn Quốc và Nhật Bản, nhờ đó cho họ cơ hội chứng kiến cam kết và khả năng của Mỹ trong khu vực. Một điều quan trọng không kém trong chương trình tham quan là cơ hội trao đổi với các quan chức quân sự và ngoại giao của những nước chủ nhà và tham gia thảo luận với đại diện của các cơ quan tham mưu về an ninh của các nước chủ nhà.

Để đáp ứng mong muốn khuyến khích thảo luận một cách cởi mở và thẳng thắn, chương trình được tiến hành một cách không chính thức và mọi phiên họp đều không ghi âm, không sử dụng đồng phục và hạn chế các lễ nghi ở mức tối thiểu. Nhóm tham gia hội nghị năm 1999 bao gồm các quan chức cao cấp của Bộ Quốc phòng và họ được các quan chức cao cấp của các Sứ quán và Lãnh sự đón tại sân bay trên suốt đường đi. Nhưng tình đồng chí trong hội nghị cao đến mức những quan chức cao cấp này đã quyết định ở với cả nhóm và cùng đi với họ bằng xe buýt chung cho cả đoàn chứ không dùng xe riêng của Sứ quán dành cho các quan chức.

Chương trình hội nghị năm 1999 thể hiện các hoạt động thực chất và đa dạng trong chương trình SEAS. ở Hawaii, hội nghị bắt đầu bằng thông báo của các tham mưu trưởng tại trụ sở Tổng tư lệnh của USPACOM, và tại trụ sở của các bộ tham mưu các quân đoàn - Lục quân, Hải quân, Không quân và Lính thủy đánh bộ. Những người tham gia cũng tới thăm các tàu tại Trân Châu Cảng và chứng kiến lễ duyệt binh của lính thủy đánh bộ tại vịnh Kaneohe. Điểm quan trọng của chương trình là các cuộc thảo luận bàn tròn về các vấn đề an ninh khu vực tại Trung tâm Nghiên cứu An ninh Châu Á - Thái Bình Dương ở Honolulu và một phiên họp quan trọng về các vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống do James Kelly, Chủ tịch của Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế thuộc Diễn đàn Thái Bình Dương, và Đô Đốc Hải quân về hưu Eric McVadon trình bày.

Với việc những đường biên giới chính trị truyền thống đang ngày càng giảm tầm quan trọng và với những ảnh hưởng của quá trình toàn cầu hoá, việc khám phá ngay từ đầu hội thảo hàng loạt vấn đề ảnh hưởng đến kế hoạch an ninh của một quốc gia, đặc biệt là những mối quan tâm về môi trường và nhân đạo là rất bổ ích vì nó xác định phạm vi cho các cuộc thảo luận sau này. Tuy nhiên hội nghị này không phải chỉ có toàn công việc, những người tham dự

hội nghị còn tham dự nhiều hoạt động xã hội, bao gồm các lễ hội và tiệc tùng của Hawaii để thưởng thức truyền thống văn hoá có một không hai của Hawaii.

Chuyến đi Hàn Quốc luôn luôn là sự kiện chính của hội nghị. Được các quan chức của Hàn Quốc và Mỹ đón tiếp, những người tham gia hội nghị đã thăm các căn cứ quân sự và khu Phi Quân sự, dừng lại ở Panmunjom và một đường hầm thâm nhập do phía Bắc Triều Tiên xây dựng bên dưới khu Phi Quân sự. Một khu phi quân sự được bảo vệ vô cùng vững chắc luôn đem lại cho người ta ý thức về sự căng thẳng thực sự trên Bán đảo Triều Tiên và cảm thấy nỗi kinh hoàng về một cuộc xung đột tiềm tàng - những điều ít người đánh giá hết được khi ở những vùng xa hơn của khu vực Châu Á - Thái Bình Dương. Trong các phiên họp bàn tròn ở Seoul, tại Viện nghiên cứu Ngoại giao và An ninh Quốc gia, và tại Viện Phân tích Quốc phòng Hàn Quốc, thành phần tham dự đa quốc gia của hội nghị đã đưa ra những quan điểm khác nhau và có cuộc thảo luận vô cùng bổ ích đối với cả các đại biểu tham dự lẫn các vị chủ nhà Hàn Quốc của mình.

Chặng dừng chân cuối cùng của hội nghị SEAS 1999 là Nhật Bản, một nước mà Liên minh an ninh với Mỹ vẫn đóng vai trò tối quan trọng đối với ổn định của khu vực. Ở cả Nhật Bản và Hàn Quốc, các thành viên của hội nghị đều gặp các Đại sứ Mỹ để nghe trình bày khái quát về quan hệ an ninh của Mỹ với hai nước này và quan điểm của Mỹ về các vấn đề khu vực. Một sự kiện quan trọng đối với cả nhóm là buổi thông báo tình hình và ăn trưa trên tàu USS Blue Ridge thuộc Hạm đội Bảy của Mỹ, nơi những người tham dự hiểu thêm về vai trò của lực lượng triển khai nhanh trong việc duy trì hoà bình và ổn định trong khu vực. Nỗ lực của Nhật Bản nhằm xây dựng một khu vực ổn định hơn đã được nêu bật trong các cuộc thảo luận tại Viện Nghiên cứu các Vấn đề Quốc tế Nhật Bản (JIIA) với các quan chức Bộ Ngoại giao, Cục Phòng vệ Nhật Bản và JIIA. Tại viện nghiên cứu Quốc phòng Quốc gia, các cuộc thảo luận tập trung vào Bán đảo Triều Tiên và những liên quan của nó đến Nhật Bản.

Một trong những điểm đáng chú ý của hội nghị chuyên đề năm 1999 là Cuộc chơi Quyết định Tập thể mà các đại biểu đã tham gia ở Nhật Bản. Họ được chia thành các nhóm và được đưa ra những giả thiết khủng hoảng có liên quan tới các quốc gia trong khu vực trong một tình huống cần có sự hợp tác quốc tế để giải quyết. Mức độ tham gia của các đại biểu trong quá trình giải quyết vấn đề, giải pháp đầy chín chắn và các ý tưởng của họ đã gây ấn tượng mạnh đối với tất cả các nhà tổ chức, đặc biệt là cán bộ của bộ phận chỉ huy cuộc tập trận thuộc USPACOM.

Hội thảo chuyên đề về An ninh Đông Á là một ví dụ về cách thức USPACOM làm giảm bớt tiềm năng xảy ra các cuộc xung đột và khủng hoảng. Thông qua các chương trình đính líu như thế này, bao gồm cả những chương trình của Trung tâm Nghiên cứu An ninh Châu Á - Thái Bình Dương, Tư lệnh Thái Bình Dương của Mỹ hành động để xác định những vấn đề đang nổi lên trong an ninh khu vực và những lĩnh vực hợp tác trong tương lai giữa các quốc gia trong khu vực. Nếu những sáng kiến như SEAS có thể giúp thúc đẩy niềm tin và an ninh giữa các quốc gia thì cộng đồng Châu Á - Thái Bình Dương sẽ rất có lợi và trở nên thịnh vượng.

Toàn văn bằng tiếng Anh của bài viết có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/itps/1299/ijpe/lundin.htm>